

Velkommen til DSAM's webinar om afmedicinering

ved Gitte Krogh Madsen
og Anton Pottegård

Praktisk info

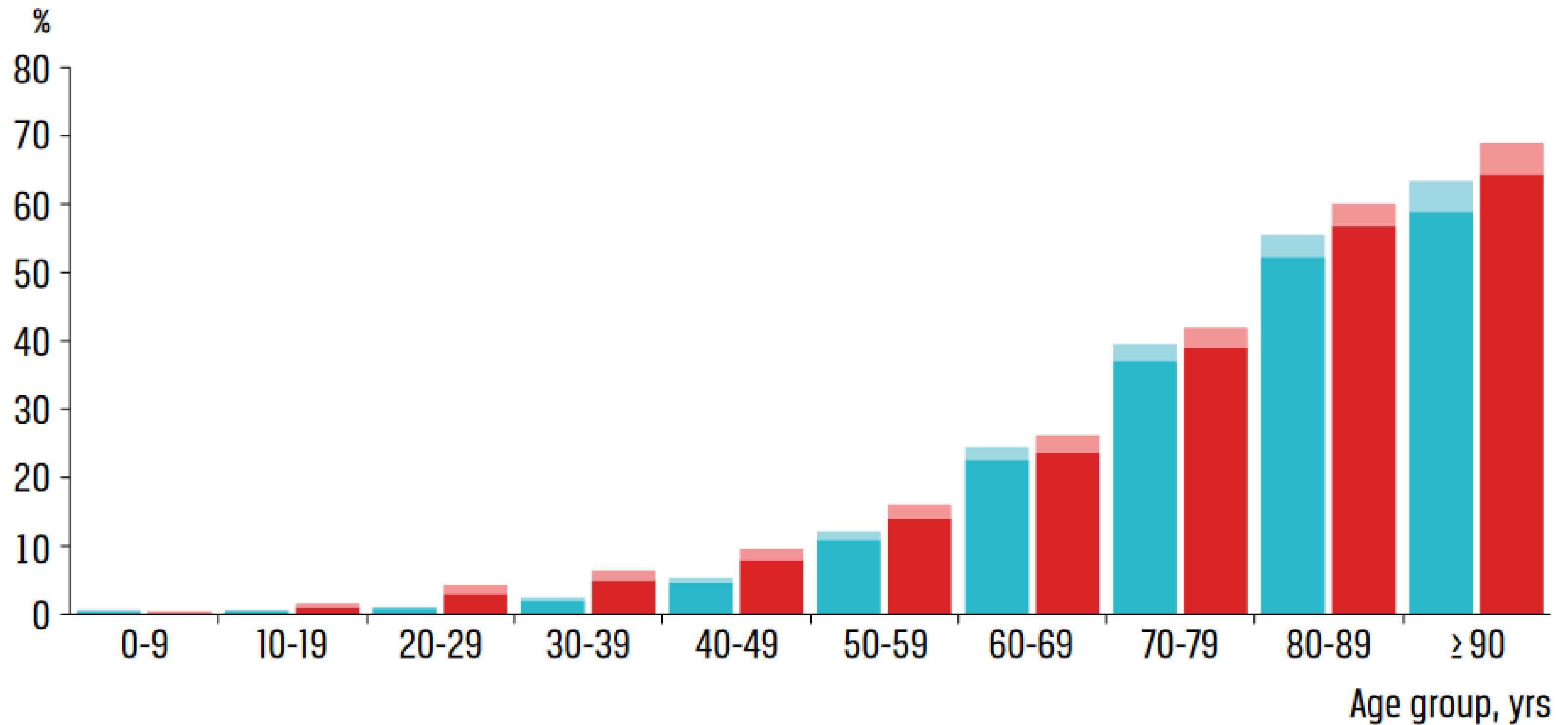
Webinaret bliver optaget, så andre også kan få glæde af det.

Både optagelse og præsentation kommer til at ligge på DSAM's vejledningsside.

Du kan stille dine spørgsmål i chatten.

Afmedicinering

■ Men incl. antibiotics   ■ Women incl. antibiotics
■ Men excl. antibiotics   ■ Women excl. antibiotics

Statusartikel

Ugeskr Læger 2022;184:V01220063

Afmedicinering i danske kliniske behandlingsvejledninger

Carina Lundby^{1, 2, 3, 4}, Alaa Burghle^{1, 2, 4}, Jesper Ryg^{1, 5, 6}, Larsa Abuna^{1, 2}, Walaa Abdulmanem Alnabhan^{1, 2}, Jinthusaa Kumaran Thanikaikumar^{1, 2}, Arin Esmael^{1, 2}, Jens Søndergaard^{1, 3} & Anton Pottegård^{1, 2, 4}

1) ODIN, Odense Deprescribing INitiative, Odense Universitetshospital og Syddansk Universitet, 2) Sygehusapotek Fyn, Odense Universitetshospital, 3) Forskningsenheden for Almen Praksis, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, 4) Klinisk Farmakologi, Farmaci og Miljømedicin, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, 5) Geriatrik Afdeling, Odense Universitetshospital, 6) Geriatrik Forskningsenhed, Klinisk Institut, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet

Ugeskr Læger 2022;184:V01220063

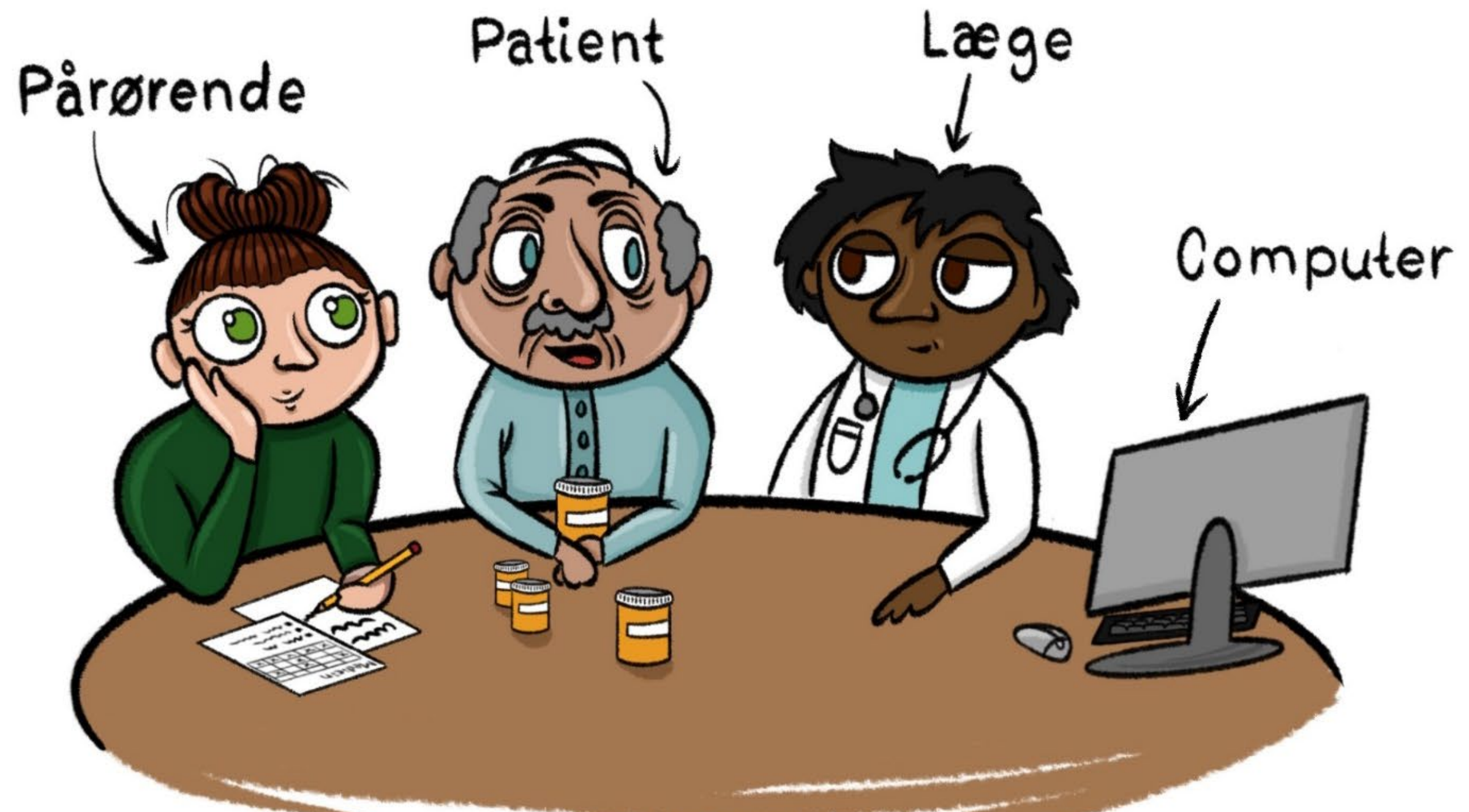
HOVEDBUDSKABER

- Manglende vejledning til afmedicinering udgør en barriere for afmedicinering.
- Danske kliniske behandlingsvejledninger indeholder begrænset vejledning til afmedicinering.
- Afmedicinering bør i højere grad indtænkes ved udvikling og opdatering af etablerede kliniske behandlingsvejledninger.

Det bør naturligvis aldrig være et mål i sig selv at reducere i behandlingen blot for at reducere.

**Målet er at optimere den enkelte patients
behandling ved i højere grad at få afstemt
behandlingen med dennes egne ønsker.**

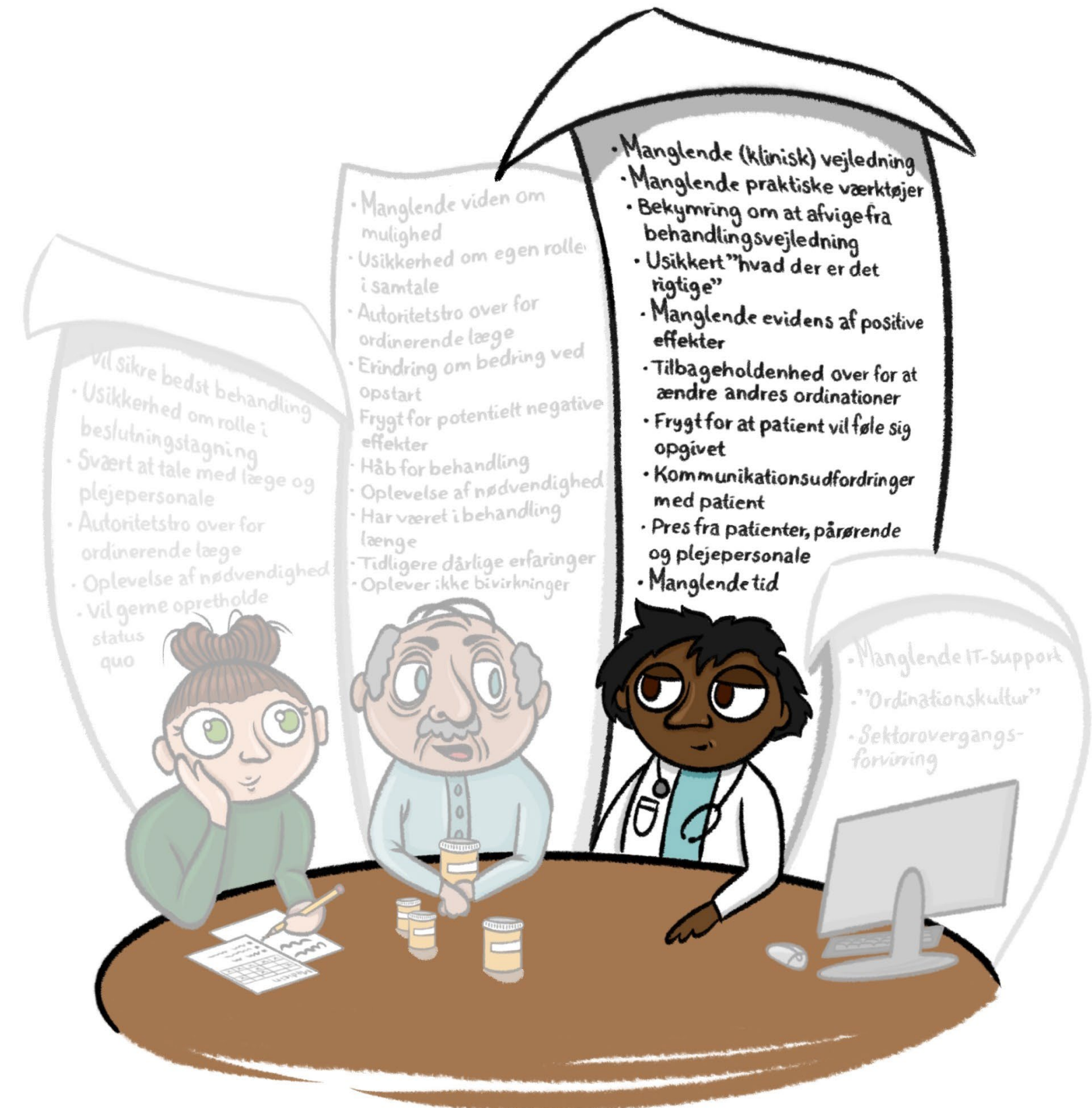
Dette mål nås bedst gennem gode arbejdsgange om
opstart
såvel som løbende revurdering og
afslutning af behandling.

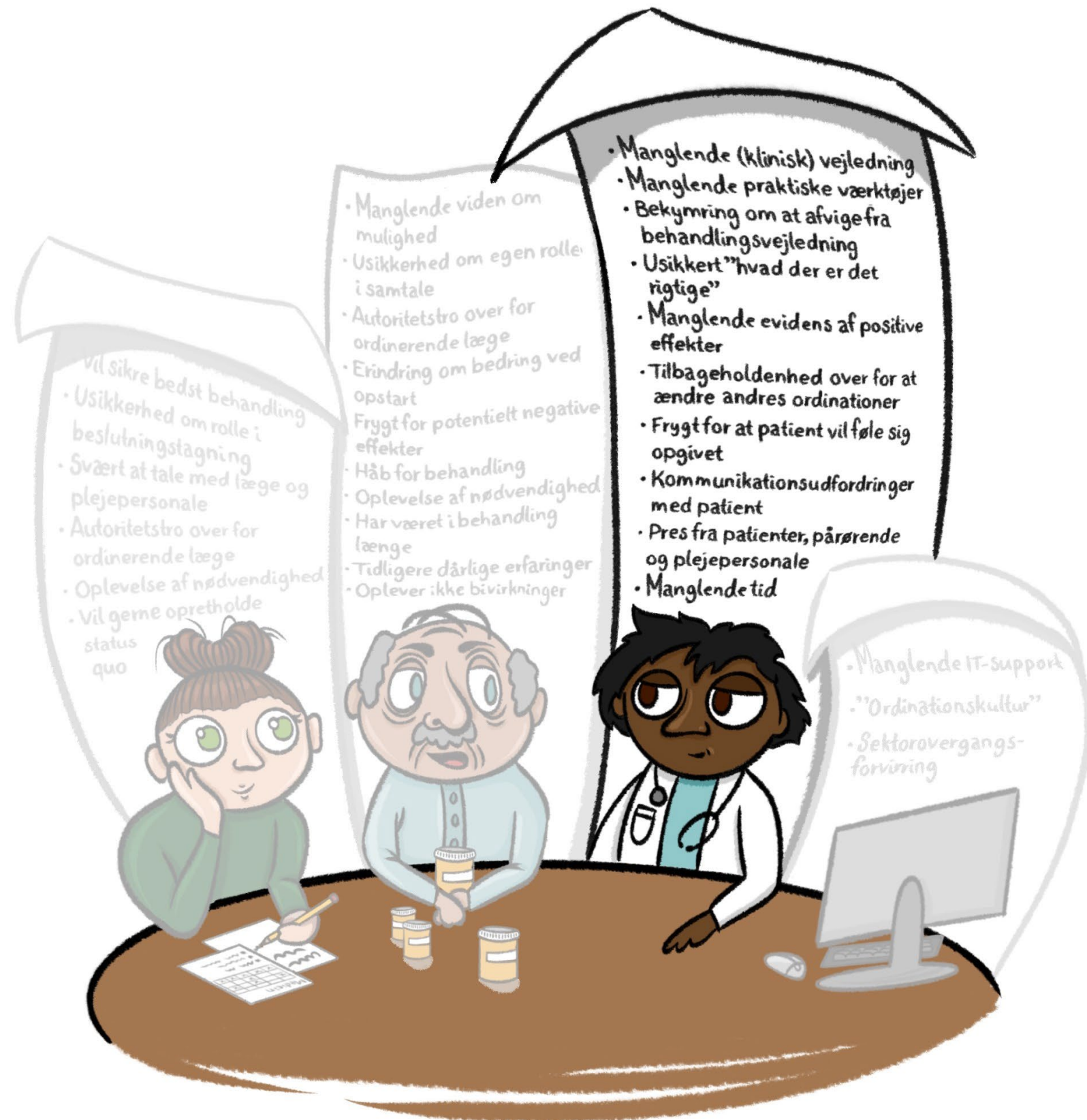

- Manglende (klinisk) vejledning
- Manglende praktiske værktøjer
- Bekymring om at afvige fra behandlingsvejledning
- Usikkert ”hvad er det rigtige”
- Manglende evidens af positive effekter

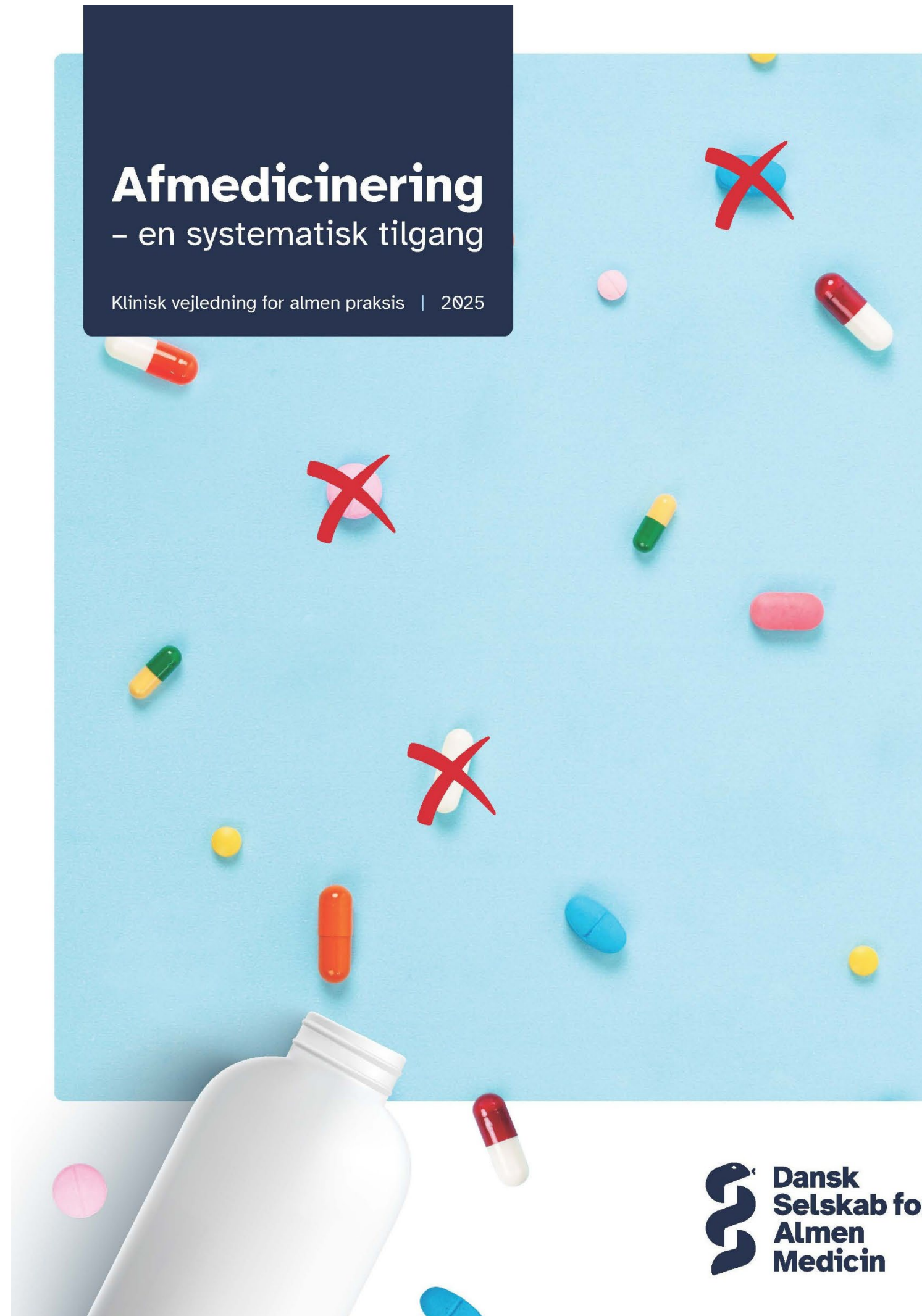

- Tilbageholdenhed over for at ændre andres ordinationer
- Frygt for at patient vil føle sig opgivet
- Kommunikationsudfordringer med patient
- Pres fra patienter, pårørende og plejepersonale
- Manglende tid

Afmedicinering

– en systematisk tilgang

Klinisk vejledning for almen praksis | 2025

*”...den planlagte,
superviserede dosisreduktion eller
seponering af et lægemiddel, hvor
de potentielt gavnlige effekter ikke
længere opvejer de potentielt
skadelige effekter.”*

Arbejdsgruppen

Anton Pottegård

Gitte Krogh Madsen

Cees Stavenuiter

Bo Gerdes

Hans West

Karolina Lewandowska

Marie Strøm Zangenberg

Hvad har vi lavet? (ambassadør-pointen)

”Det er jo nærmest et
almenmedicinsk værdipolitisk
kampskrift 😊”

... Derudover håber vi, at vejledningen kan bane vejen for, at andre kliniske vejledninger vil få et øget fokus på rammerne for, hvornår og hvordan behandling skal revurderes og evt. reduceres. Først og fremmest håber vi, at vejledningen er **brugbar i dagligdagen i almen praksis.**

”Men den er jo netop ikke et opslagsværk - så det bliver næppe i dagligdagen man læser den? Måske snarere en lang søndag formiddag med en god kop kaffe 😊”

Baggrundsovervejelser Kliniknære overvejelser Cases

Baggrundsovervejelser

Tankegangen
Ansvar
Patientgrupper
Organisering i praksis
Ressourcer

Kliniknære overvejelser

Forberedelse
Konsultationen
Opfølgning

(Illustreret med cases...)

5 nedslag...

- Hvilke patienter taler vi om?
- Hvornår afmedicinere?
- Patientens rolle
- Ressourcer
- Italesættelse

Hvem skal vi have fokus på?

- (Hyper)polyfarmacipatienter
- Skrøbelige patienter
- Ptt. med forventet begrænset restlevetid
- Ptt. der får vanedannende medicin
- Ptt. der får hjælp til medicin håndtering
- Ptt. der får risikolægemidler
- Ptt. med større væggtab
- Ptt. med nedsat lever- eller nyrefunktion
- Ptt. der for nyligt har fået ændret i deres medicin, fx i forbindelse med en indlæggelse
- Ptt. med flere samtidige behandlere
- Ressourcesvage patienter

Organisering

Hvornår?

ALTID!

Ved årsstatus / opsøgende besøg (overenskomsten)

En særlig målrettet indsats, som praksis beslutter sig

for:

Skrøbelige ældre

Antallet af lægemidler

Bestemte lægemidler

Diagnoser

Organisering

Hvordan finder vi patienterne?

Der findes vejledninger til fremsøgning af patienter i de enkelte lægepraksissystemer

Inddrag patienter og personale

Opslag i venteværelset

Patientens rolle

Patientens rolle

Patientens rolle

Manglende viden
om mulighed

Usikkerhed om
egen rolle

Ressourcer

Hvordan har du det med din medicin?

Du skal snart til læge og tale om bl.a. din medicin. Du kan forberede dig på samtalen ved at udfylde skemaet. Skemaet kan hjælpe dig og din læge med at beslutte, om der er behov for at ændre din medicin.

Er du mest enig eller uenig i følgende udsagn?

Jeg oplever bivirkninger af medicinen, der generer mig væsentligt.

Enig	Hverken eller	Uenig
------	---------------	-------

Jeg synes nogle gange, at jeg får for meget medicin.

Enig	Hverken eller	Uenig
------	---------------	-------

Jeg tror måske, at jeg får noget medicin, som jeg ikke har behov for.

Enig	Hverken eller	Uenig
------	---------------	-------

Jeg er samlet set tilfreds med min nuværende medicin.

Enig	Hverken eller	Uenig
------	---------------	-------

Er der noget vedrørende din medicin, som du gerne vil drøfte hos lægen?

Ja	Nej
----	-----

Hvis ja, uddyb:

Tag spørgeskemaet med næste gang, du skal til lægen. Skemaet kan downloades på feap.au.dk/PREPAIR

SYMPTOMKORT

Svimmelhed/fald
Smerter
Hukommelses-/koncentrationsbesvær
Træthed
Føleforstyrrelser i fingre/tæer
Hjertebanken
Synsforstyrrelser
Søvnbesvær
Hudkløe

Guide til SYMPTOMKORT

giver eksempler på præparater, der kan være årsag til specifikke symptomer. Listen er ikke udtømmende, men skal skabe opmærksomhed på bivirkninger samt være et værktøj i den kliniske hverdag. Farvekoderne gør det lettere at spotte antikolinerge- og serotonerge bivirkninger. Disse er særligt vigtige, da de får større klinisk relevans, jo flere lægemidler med disse virkninger patienten tager.

Vær opmærksom på, at andre lægemidler kan have de samme bivirkninger, selvom de hverken har antikolinerg- eller serotonerg effekt.

SYMPTOMKORT

	Svimmelhed/fald		Smerter
Hukommelses-/koncentrationsbesvær		Træthed	Føleforstyrrelser i fingre /tæer
	Hjertebanken	Søvnbesvær	Hudkløe
Synsforstyrrelser		Indre uro	Væskeophobning
	Svedtendens	Rysten	Vægttab/-øgning
Forstoppelse		Seksuelle problemer	Hoste
Vandladningsproblemer	Mundtørhed		Åndenød
	Kvalme		
Antikolinerge symptomer	Serotonerge og antikolinerge symptomer	Serotonerge symptomer	Andre hyppige symptomer

Motivation af patienten

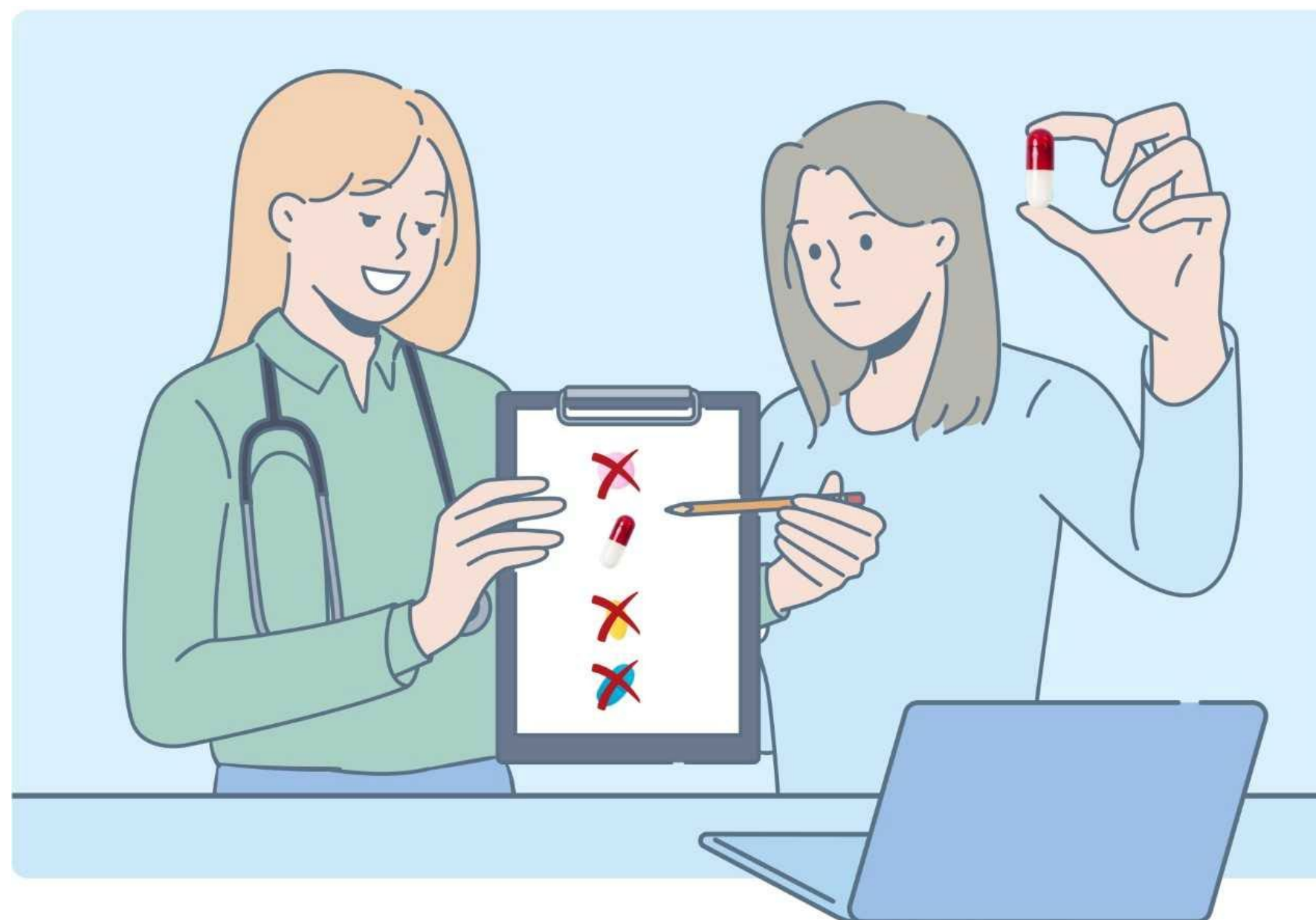
”Medicin er godt og nødvendigt til behandling af mange sygdomme, men for meget medicin kan være en belastning og i værste tilfælde give uønskede virkninger. Vi vil gerne sikre, at du får lige præcis den medicin der passer til dig og dine behov – hverken mere eller mindre”

”For dig der lider af flere kroniske sygdomme og får flere forskellige typer af medicin er der god grund til med jævne mellemrum at gennemgå medicinen”

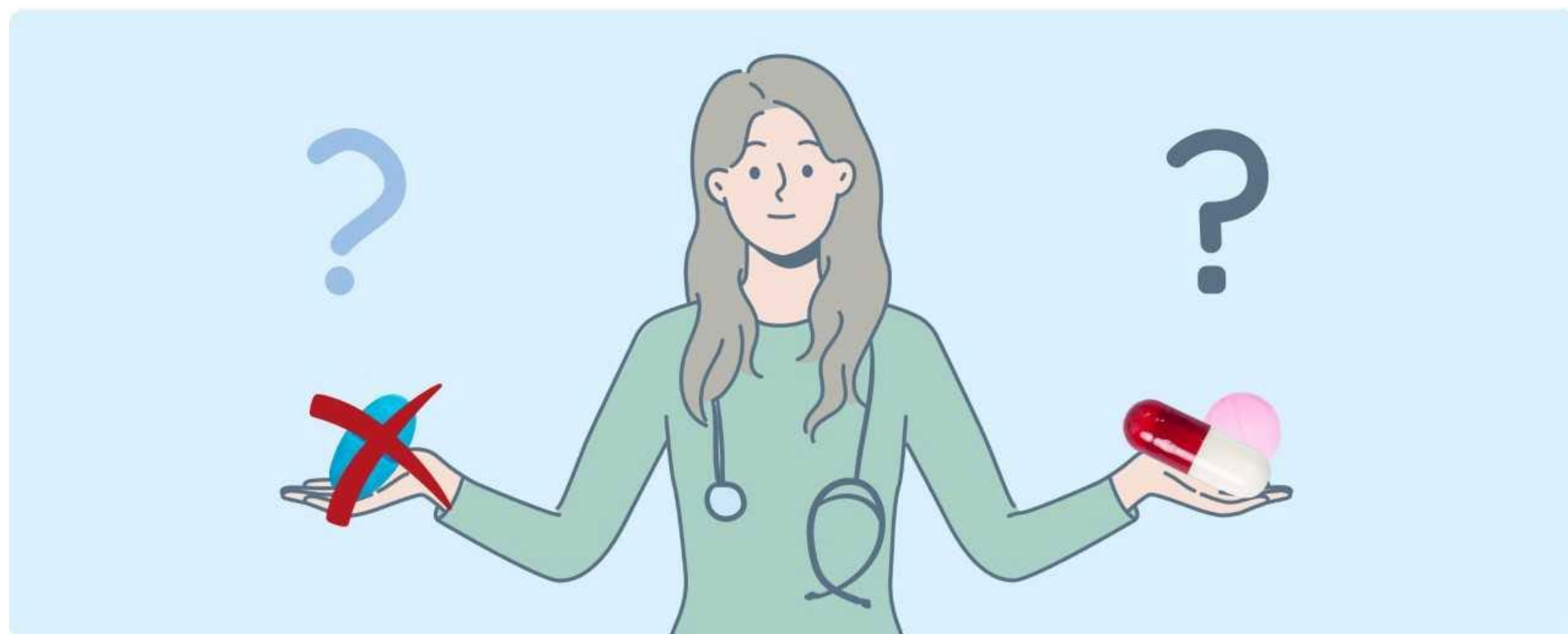

Motivation af patienten

Pause > Stop (>Seponering)

Hvis man senere må genoptage en seponeret behandling,
er det ikke udtryk for fejl, men for grundighed.

Spørgsmål

Skriv dine spørgsmål på chatten!

Har du yderligere spørgsmål eller ønsker at bestille flere vejledninger, så kontakt:

dsam@dsam.dk

Nyttige links

DSAM -

<https://www.dsam.dk/vejledninger/afmedicinering>

PREPAIR –

https://feap.au.dk/fileadmin/feap/dokumenter/PREPAIR_dansk_REV_NY.pdf

Symptomkort –

https://www.sundhed.dk/content/cms/66/123566_sympptomkort_guide-ns.pdf

Tak for i dag!

Har du spørgsmål, så skriv til dsam@dsam.dk

Tak for din opmærksomhed. Hjælp os med at evaluere webinarret ved at svare på det korte spørgeskema, der er i din mail.

På forhånd tak.